

ปลดล็อค.....เข้าสู่ตำแหน่งวิชาการสายรับใช้สังคม

รองศาสตราจารย์เพ็ญรัตน์ หงษ์วิทยากร
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

กกอ. และ กพอ.

- กกอ. คือคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่ตามที่ระบุไว้ใน พรบ. การศึกษา แห่งชาติ
- กกอ. ทำหน้าที่กำกับดูแล (governance) การจัดการระบบ ของระบบอุดมศึกษา โดยมี สกอ. ทำหน้าที่บริหารจัดการ (management) ระบบ
- กกอ. ต้องทำงานโดยเน้นความเป็นอิสระ และความเป็นเลิศทางวิชาการของ สถาบันอุดมศึกษา

- กพอ. คือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา

ผลการประชุม ก.พ.อ. ครั้งที่ 8/2556

การเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์

งานบริหารงานบุคคล กองกลาง สำนักงานอธิการบดี

ประกาศ ก.พ.อ. ฉบับที่ 9

ประกาศ ก.พ.อ.

เนื้อหาสำคัญ

ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2556 หลักเกณฑ์และ
วิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรง
ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอง
ศาสตราจารย์และศาสตราจารย์

28 มกราคม 2556

เพิ่มเติม ผลงานวิชาการรับใช้สังคม ให้มาแทนผลงานวิจัยได้

1. ผลงานวิชาการรับใช้สังคม ซึ่งมีคุณภาพดี โดยผลงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานซึ่งสถาบันอุดมศึกษาหรือคณะวิชาให้ความเห็นชอบ และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ก.พ.อ. กำหนด รวมทั้งได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์ต่อสังคม โดยปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อสาธารณะ ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายประกาศ ก.พ.อ. นี้

กรรมการที่เกี่ยวข้องกับการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

ชุดที่ 1 คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้สภาสถาบันแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย

๓.๑ ประธานกรรมการ ต้องเป็นกรรมการสภาสถาบันประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ

๓.๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นบุคคลภายนอกสภาสถาบัน โดยคัดสรรจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.พ.อ. กำหนด ซึ่งครอบคลุมคณะหรือสาขาวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอน ในสถาบันนั้นๆ จำนวนไม่น้อยกว่า ห้าคนแต่ไม่เกินสิบคน

ชุดที่ 2 คณะอนุกรรมการประเมินผลการสอน - ประเมินผลการสอน

ชุดที่ 3 คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ - ประเมินผลงานวิชาการ

ข้อสรุปของการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จากประกาศ ฉบับที่ 1-10

1. ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีการประเมิน 2 ส่วน ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 การประเมินผลการสอน - ใช้เอกสารประกอบการสอนในรายวิชาที่สอน
- ส่วนที่ 2 การประเมินผลงานวิชาการ คุณภาพระดับดี - ใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง
 - ผลงานวิจัย
 - ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น
 - **ผลงานวิชาการรับใช้สังคม**
 - บทความทางวิชาการตามคำจำกัดความในประกาศ ฉบับที่ 10
 - ตำรา
 - หนังสือ

กรรมการประเมิน

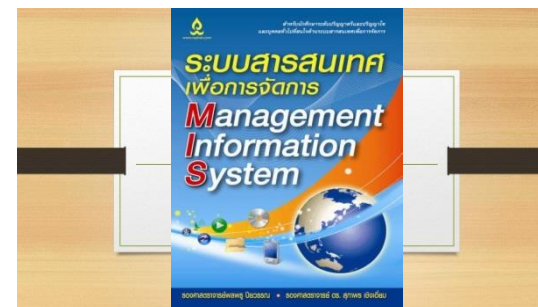
- การประเมินผลการสอน - กรรมการจากภายในมหาวิทยาลัย
- การประเมินผลงานวิชาการ – กรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกทั้งหมด
 - คัดเลือกจากรายชื่อ สกอ.
 - เพิ่มเติมนอกรายชื่อได้ แต่ต้องขออนุมัติจาก สกอ.

ข้อสรุปของการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จากประกาศ ฉบับที่ 1-10

2. ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 การประเมินผลการสอน - ใช้เอกสาร
คำสอนในรายวิชาที่สอน
- ส่วนที่ 2 การประเมินผลงานวิชาการ คุณภาพ
ระดับดี –
 - บทความวิจัย หรือ ผลงานวิชาการรับใช้สังคม
หรือ ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น
 - และ
 - ตำรา หรือ หนังสือ

ข้อสรุปของการข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ จากประกาศ ฉบับที่ 1-10

3. ตำแหน่งศาสตราจารย์ ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 การประเมินผลการสอน -
- ส่วนที่ 2 การประเมินผลงานวิชาการ

วิธีที่ 1 ต้องมีทั้ง (1) และ (2)

(1)

1.1 ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีมาก หรือ

1.2 ผลงานวิชาการรับใช้สังคม คุณภาพดีมาก หรือ

1.3 ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดีมาก
และ

(2) ผลงานแต่งตำรา หรือ หนังสือ ซึ่งมีคุณภาพดีมาก

3. ตำแหน่งศาสตราจารย์ ประกอบด้วย

- ส่วนที่ 1 การประเมินผลการสอน -
- ส่วนที่ 2 การประเมินผลงานวิชาการ

วิธีที่ 2 เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

(1) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีเด่น หรือ

(2) ผลงานวิชาการรับใช้สังคม คุณภาพดีเด่น หรือ

(3) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดีเด่น หรือ

(4) ผลงานแต่งตำรา หรือหนังสือ ซึ่งมีคุณภาพดีเด่น

เอกสารแนบท้ายประกาศ ก.พ.อ.

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ ๙)
พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่เกี่ยวกับผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ค่านิยามผลงานวิชาการรับใช้สังคม

- ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ที่เกิดขึ้นโดยใช้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาอย่างน้อยหนึ่งสาขาวิชา และปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อสาธารณะ
- ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมนี้ต้องเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทางด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านเกี่ยวกับ ชุมชน วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม อาชีพ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง คุณภาพชีวิต หรือสุขภาพ หรือเป็นผลงานที่นำไปสู่การจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบอื่นที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน
- ทั้งนี้ ไม่นับรวมงานที่แสวงหากำไรและได้รับผลตอบแทนส่วนบุคคลในเชิงธุรกิจ

รูปแบบผลงานวิชาการรับใช้สังคม

จัดทำเป็นเอกสาร โดยมีคำอธิบาย/ชี้แจงโดยชัดเจนประกอบผลงานนั้น เพื่อชี้ให้เห็นว่าเป็นผลงานที่ทำให้เกิดการพัฒนามาเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและเกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือเสริมสร้างความรู้หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาขาวิชาหนึ่งๆ หรือหลายสาขาวิชาได้อย่างไร ในแง่ใด โดยต้องปรากฏเป็นที่ประจักษ์ในประเด็นต่อไปนี้

- สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นการมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย
- กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
- ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น
- การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว
- การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป

ลักษณะการเผยแพร่ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

■ การเผยแพร่

ให้มีการเผยแพร่โดยการจัดเวทีนำเสนอผลงานในพื้นที่หรือการเปิดให้เยี่ยมชมพื้นที่ และจะต้องมีการเผยแพร่สู่สาธารณชนอย่างกว้างขวางในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สอดคล้องกับผลงาน โดยการเผยแพร่นั้นจะต้องมีการบันทึกเป็นเอกสารหรือเป็นลายลักษณ์อักษรที่สามารถใช้อ้างอิง หรือศึกษาค้นคว้าต่อไปได้

เกณฑ์การประเมินคุณภาพของผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ดี	มีการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่ชัดเจน มีการระบุปัญหาหรือความต้องการโดยการมีส่วนร่วมของสังคมกลุ่มเป้าหมาย มีการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ความรู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือทำความเข้าใจสถานการณ์ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างเป็นที่ประจักษ์ หรือก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนหรือสังคมนั้น
ดีมาก	ใช้เกณฑ์เดียวกับระดับดี และต้องสามารถนำไปใช้เป็นตัวอย่างในการแก้ไขปัญหาหรือทำความเข้าใจสถานการณ์ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างเป็นที่ประจักษ์ หรือก่อให้เกิดการพัฒนาให้กับสังคมอื่นได้ หรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายในระดับจังหวัดหรือประเทศอย่างเป็นรูปธรรม
ดีเด่น	ใช้เกณฑ์เดียวกับระดับดีมาก และต้องส่งผลกระทบต่อสังคมหรือแวดวงวิชาการอย่างกว้างขวาง เป็นที่ยอมรับในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ หรือได้รับรางวัลจากองค์กรที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ เช่น UNESCO WHO UNICEF เป็นต้น

ผลงานวิชาการรับใช้สังคม # ผลงานวิชาการเพื่อวิชาการ

- ผลงานวิชาการสายรับใช้สังคม ไม่ใช่งานวิชาการชั้นสอง
- เป็นผลงานที่มีคุณค่าต่อสังคม และต่อวงการวิชาการไทย
- แต่เป็นผลงานที่มีจุดเน้นที่การ ประยุกต์ใช้ความรู้ (knowledge application / utilization / translation) ในสถานการณ์ที่จำเพาะของสังคมไทย แตกต่างจาก ผลงานวิชาการสายนานาชาติ ที่เน้นการค้นหาคำรู้ใหม่ (knowledge discovery / creation) ที่มีความเป็นสากล

ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

คำนิยาม	ผลงานวิชาการรับใช้สังคม	ผลงานวิชาการเพื่อวิชาการ
ธรรมชาติของงาน	เป็นวิชาการประยุกต์เพื่อแก้ปัญหา หรือตอบสนองความต้องการ มีความเป็นสหวิชาการ	เป็นงานวิจัยพื้นฐาน สร้างทฤษฎี ส่วนมากเป็นวิชาการเชิงเดี่ยว
โจทย์	■ มีความเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัญหาจริง ■ โจทย์เดิมสถานการณ์ใหม่ต้องการวิธีแก้ปัญหาใหม่	ความใหม่ของโจทย์
กระบวนการ	■ เปลี่ยนแปลงตามเงื่อนไขและบริบท ■ ผู้ใช้มีส่วนร่วม ■ เวลาและค่าใช้จ่ายพอเหมาะ	วิธีการถูกต้อง ตามแบบแผนเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการ

ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

คำนิยาม	ผลงานวิชาการรับใช้สังคม	ผลงานวิชาการเพื่อวิชาการ
ผลผลิตที่คาดหวัง	■ ปัญหาถูกคลี่คลาย ■ เผยแพร่ต่อยอดสู่การแก้ปัญหาอื่นหรือผู้ใช้ อื่น	การเผยแพร่ในวงการวิชาการ ■ ผ่านการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ และการอ้างอิงโดยนักวิชาการอื่น ■ ผ่านการประชุมวิชาการ
ผลกระทบ	■ ความสามารถของผู้ใช้ถูกพัฒนาขึ้น ■ มีคำตอบใหม่ๆ จากสาขาวิชาใหม่ ■ วัดความเป็นเลิศด้วยผลกระทบต่อสังคม	■ ความก้าวหน้าในสาขาวิชาเดิม ■ วัดความเป็นเลิศด้วยการอ้างอิง บทความ การยกย่องในวงการ วิชาการ

ข้อเสนอของศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ต่อการผลิตผลงานวิชาการรับใช้สังคม

ผมขอเสนอให้ประเทศไทยมีแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของระบบวิชาการสายรับใช้สังคม ในแผนยุทธศาสตร์ คำนึงถึงประเด็นหลัก 6 ประเด็น ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อยโดยที่ทั้ง 6 ประเด็น นี้เกี่ยวพันกันอย่างแยกกันไม่ออก

1. การมีทุนสนับสนุน และมีระบบการจัดการทุนวิจัยสายรับใช้สังคม
2. ระบบสร้างความเข้มแข็งของนักวิชาการสายรับใช้สังคม
3. การจัดการภายในหน่วยงานที่ทำงานวิจัยรับใช้สังคม ทั้งกิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ
4. ระบบการเผยแพร่ผลงานวิชาการรับใช้สังคม
5. ระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับชุมชนหรือสังคม
6. การจัดการระดับประเทศ

1. ทุนสนับสนุนการวิจัยสายรับใช้สังคมในประเทศไทย

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีทุนวิจัยและพัฒนาทุนวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ทุนวิจัยเชิงประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ทุนวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่
- ทุน พวอ. (พัฒนานักวิจัยและงานวิจัยเพื่ออุตสาหกรรม) (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2556)
- ทุนวิจัยมุ่งเป้าและทุน วช. เพื่อพัฒนาประเทศของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช., 2553)
- ทุนว่าจ้างวิจัยโดยหน่วย งานต่าง ๆ ของรัฐ น่าจะจัดเข้าในกลุ่มงานวิจัยรับใช้สังคมได้ทั้งสิ้น

ข้อคำถามจากสังคม

- งานวิจัยขึ้นหิ้ง
- ทำอะไรกันไม่รู้เรื่อง
- ขาดการสื่อสาร
- อ่านไม่รู้เรื่อง

2. ระบบสร้างความเข้มแข็งของนักวิจัย สายรับใช้สังคม

- นักวิจัยสายรับใช้สังคม ต้องได้รับการฝึกให้กล้าเข้าไปทำงานในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน และการทำงานพัฒนาหรือแก้ปัญหา
- ต้องฝึกทักษะและความกล้าในการทำงานในสภาพดังกล่าว เพราะประเด็นที่เป็นโอกาสหรือปัญหาของสังคมมีลักษณะไม่ชัดเจน
- สร้างคนที่อุทิศชีวิตเข้ามาทำงานวิชาการรับใช้สังคม ด้วยการมีระบบสร้างการยอมรับระบบผลสำเร็จ
- มีการพัฒนาระบบประเมินผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ (social & economic impact) ของผลงาน
- วิธีเผยแพร่วิธีการวิจัยที่นำไปสู่ผลสำเร็จนั้น เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้หรือต่อยอดได้ คือ ต้องค่อย ๆ สร้าง “ประชาคม” หรือ “ชุมชน” ของนักวิชาการสายรับใช้ชุมชนขึ้นอย่างเป็นปึกแผ่น

3. การจัดการภายในหน่วยงานที่ทำงานวิจัยรับใช้สังคม ทั้งกิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

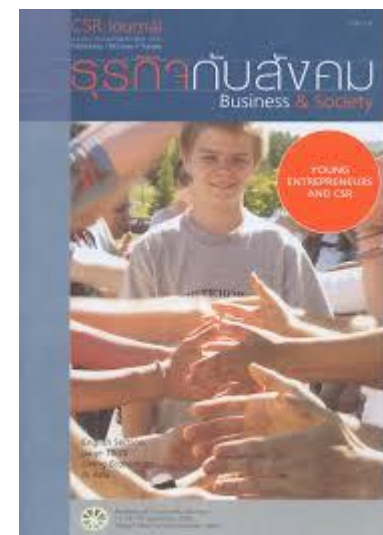
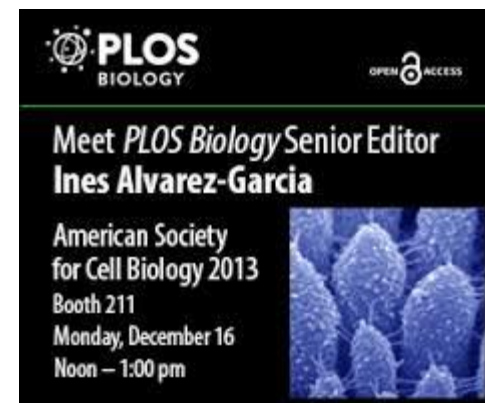
การจัดการภายในหน่วยงานประกอบด้วย

- การจัดการเชิงธุรการ ทำงานดูแลทุนสนับสนุน ทำบัญชี และรายงานความก้าวหน้า ติดต่อประสานงานกับแหล่งทุน แหล่งสื่อสารเผยแพร่ผลงาน และกับหน่วยงานร่วมมือ เป็นต้น
- **การจัดการเวลาทำงานของนักวิจัย**

การจัดการออกกฎเกณฑ์กติกาของสถาบัน เพื่อให้เวลาออกไปพบปะรับรู้และคลุกคลีกับสภาพความเป็นจริงของสังคมและเศรษฐกิจได้รับการยอมรับเป็นเวลาทำงาน โดยที่ในที่สุดแล้ว เวลาที่ใช้ไปจะต้องนำมาซึ่งโครงการวิจัย ผลงานวิจัย และ/หรือความร่วมมือสร้างสรรค์แบบอื่น เช่น การสร้างบัณฑิตร่วมกัน

4. ระบบการเผยแพร่ผลงานวิชาการรับใช้สังคม

1. ควรเผยแพร่แก่สังคมไทยเป็นหลัก เราจึงควรมีวารสารวิชาการประเภทนี้ขึ้นเองภายในประเทศและตีพิมพ์เป็นภาษาไทยโดยมีหลักการสำคัญ คือ ในการเผยแพร่นั้นหากเผยแพร่ในวารสารวิชาการต้องมีส่วนที่นำเสนอโดยใช้ภาษาธรรมดาไม่ใช่ภาษาวิชาการเพื่อให้คนทั่วไปอ่านเข้าใจได้
2. ระบบที่ไม่ควรใช้ คือ วารสารประจำสถาบันกับวารสารประจำสาขาวิชา เพราะวิชาการรับใช้สังคมมีธรรมชาติเป็นสหสาขาวิชา ควรจำแนกตามกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ เช่น วารสารอุตสาหกรรม โรงงาน วารสารอุตสาหกรรมบริการ วารสารอุตสาหกรรมเกษตร วารสารระบบนิเวศ วารสารการจัดการความรู้

5. ระบบการเรียนรู้การสอนที่เชื่อมโยงกับชุมชนหรือสังคม

1. เน้นที่การเรียนรู้แบบลงมือทำ (learning by doing) และคิด ที่เรียกว่า active learning รูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้แบบนี้คือ PBL (Project-Based Learning)
2. หากโครงการเป็นการทำงานจริง ในชุมชน/สังคมและโจทย์ของชิ้นงานเป็นโจทย์สำคัญต่อชีวิตของผู้คนในชุมชน/สังคม ผลงานของโครงการ จะเป็นผลงานวิชาการสายรับใช้สังคมไปในตัว
3. การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา จึงควรปรับให้เป็นการเรียนรู้ประยุกต์ใช้ความรู้ในสภาพความเป็นจริงที่ซับซ้อนอย่างนี้ โดยครู/อาจารย์ เปลี่ยนไปทำหน้าที่ โค้ช/คุณอำนวย (facilitator) ของการเรียนรู้แบบลงมือทำ ในพื้นที่จริง สถานการณ์จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาโจทย์ที่เหมาะสมพร้อมแหล่งสนับสนุน

โค้ชและครูเพื่อผู้เรียน

“ครูมีคำถามเกี่ยวกับเป้าหมายที่ตนต้องการบรรลุ เอามาคุยกับโค้ช
และเมื่อโค้ชได้คำถาม ก็มีเทคนิคถามกลับที่แนบเนียน
เพื่อให้ครูคิด ค้น ทดลองปฏิบัติ แล้วได้คำตอบด้วยตนเอง
คำตอบควรมาจากการทดลองปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่
ไม่ใช่มาจากตำราหรือจากโค้ช เป็นส่วนใหญ่

โค้ชต้องไม่เน้นให้คำแนะนำหรือกึ่งสอน
ต้องเน้นคุยและตั้งคำถาม เพื่อให้ครูฉุกคิด
และเห็นแนวทางได้คำตอบด้วยตนเอง
ไม่ใช่โค้ชทำหน้าที่ให้คำตอบ

เมื่อครูได้ฝึกวิธีเรียนรู้ในแนวทางดังกล่าว
ก็จะมีทักษะในการโค้ชศิษย์ โดยการตั้งคำถาม
พูดคุยกับศิษย์แบบทะล่อมให้ศิษย์คิดออกเอง
หรือทดลองปฏิบัติและร่วมกันไตร่ตรอง (reflection)
และคิดออก หรือเกิดการเรียนรู้แบบรู้จริง ”

ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช

27 พฤศจิกายน 2556 ใน <http://www.gotoknow.org/posts/558086>

ชุดโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครู
ด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teacher Coaching)

6. การจัดการระดับประเทศ

1. จะต้องมีการจัดการการเปลี่ยนแปลง (change management) เพื่อพัฒนาระบบ และวัฒนธรรมวิชาการสายรับใช้สังคมอย่างมั่นคงขึ้นในสังคมไทย นำไปสู่การทำประโยชน์ให้แก่สังคมและเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างแท้จริง
2. โครงการพัฒนาวิชาการสายรับใช้สังคมไทย ดำเนินการโดยสถาบันคลังสมองของชาติ สนับสนุนงบประมาณโดย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) งบประมาณปี ละ 30 ล้านบาท เป็นเวลา 10 ปี ทำหน้าที่ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ 5 ข้อแรก

คณะกรรมการพัฒนารูปแบบและมาตรฐานเอกสารวิชาการรับใช้สังคม

ทปอ. แต่งตั้ง คณะกรรมการพัฒนา
รูปแบบและมาตรฐานเอกสาร
วิชาการรับใช้สังคมเพื่อใช้
ประกอบการข้อกำหนดตำแหน่ง
ทางวิชาการ เพื่อนำเสนอ กรอบ
รูปแบบและมาตรฐานของเอกสาร
วิชาการรับใช้สังคม ที่สามารถขอ
เสนอตำแหน่งทางวิชาการได้

คณะกรรมการพัฒนารูปแบบและมาตรฐานเอกสารวิชาการรับใช้สังคม

ในกรณี การดำเนินการเป็นหมู่คณะ หรือมีการบูรณาการหลายสาขาวิชา ซึ่งมีผู้ร่วมงานจำนวนมาก ผู้ขอจะต้องเป็นผู้ดำเนินการหลักในสาขาวิชาที่เสนอขอ โดยให้ระบุบทบาทหน้าที่ของตนเอง และผู้ร่วมงานทุกคน และจะต้องลงนามรับรองโดยผู้ร่วมงานทุกคนคำอธิบายเพิ่มเติม

- ให้มีการระบุว่าผลงานนั้นเป็นการบูรณาการของสาขาใดบ้าง และผู้ขอเป็นผู้ดำเนินการหลักในสาขาของตนอย่างไร
- มีคำอธิบายบทบาทหน้าที่และกระบวนการทำงานของผู้ร่วมงานทุกคน และลงนามรับรองเอกสารให้ครบถ้วน

1. ข้อเสนอของคณะกรรมการ ทปอ. ต่อมหาวิทยาลัย

- 1) การเตรียมเอกสารวิชาการรับใช้สังคมจากการสนับสนุนการทดลองเตรียมเอกสารวิชาการรับใช้สังคมของนักวิชาการ พบว่า นักวิชาการยังต้องการ “พี่เลี้ยง” ที่จะช่วยเติมมุมมองด้านวิชาการ ซึ่งมหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับกลไกสนับสนุนที่มีอยู่ เช่น สถาบันคลังสมองของชาติ และทีมบรรณาธิการ วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ สนับสนุนโดย สกว. เพื่อสร้าง Inhouse expert ให้ครอบคลุมทุกศาสตร์ และทำหน้าที่เป็น Mentorให้นักวิชาการที่ได้ทำวิชาการรับใช้สังคมมาแล้ว และสนใจสร้างผลงานวิชาการ
- 2) การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิชาการรับใช้สังคมโดยใช้ “เกณฑ์พื้นฐาน” มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ที่จะต้องทำเพิ่มเติม ได้แก่
 - อนุญาตให้นักวิชาการเข้าไปทำงานกับชุมชน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการดำเนินงาน โดยอาจทำในระดับคณะหรือระดับมหาวิทยาลัยก็ได้
 - ตั้งกรรมการไปตรวจสอบในพื้นที่ว่าโครงการนี้ได้มีการดำเนินการจริง ซึ่งอาจจะทำเป็นคณะกรรมการถาวรหรือเป็นกรรมการเฉพาะผู้เสนอแต่ละรายก็ได้
 - แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิชาการรับใช้สังคมเพิ่มเติม 2 คน โดยใช้ “เกณฑ์พื้นฐาน” เพื่อพิจารณาผลงานที่จะขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
- 3) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในมหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัย

2. รูปแบบการประเมินแบบวิพากษ์ต่อหน้าผู้เสนอผลงาน

ข้อดีของการวิพากษ์วิจารณ์ต่อหน้าคือ

- ผู้ทรงคุณวุฒิถามหรือวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมา ได้ซักถามประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน ขณะเดียวกัน ผู้เสนอมีโอกาสให้ข้อมูลที่มีคุณค่าสูง ซึ่งมักไม่ได้ระบุอยู่ในเอกสาร ทั้งนี้เพราะงานวิชาการรับใช้สังคมเน้นกระบวนการในระหว่างการทำงาน ซึ่งมีรายละเอียดมาก จึงอาจจะนำเสนอด้วยเอกสารอย่างเดียวไม่เพียงพอ
- ถือว่าเป็นการสร้างรูปแบบและวัฒนธรรมการประเมินผลงานวิชาการแบบใหม่ เป็นเอกลักษณ์ของการประเมินวิชาการรับใช้สังคม ทั้งนี้ควรเป็นความสมัครใจของทั้งสองฝ่าย ดังนั้น การจัดการประเมินแบบพบหน้ากันนี้ เป็นบทบาทของคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของแต่ละมหาวิทยาลัยที่สามารถทำได้
- ทั้งนี้อาจจะต้องมีการแก้ไขประกาศหรือระเบียบของมหาวิทยาลัย หรือของ ก.พ.อ. ในส่วนที่ว่า“การประเมินผลงานให้ทำโดยวิธีลับ” ผลงานวิชาการรับใช้สังคม: แนวทางสนับสนุน กรอบรูปแบบ/มาตรฐานเอกสาร แนวทางการประเมิน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลงานวิชาการรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

การสร้างควมยั่งยืนด้านอาหารโปรตีนจาก
ปลากะพงขาวบนพื้นที่สูง ณ บ้านปิตุค
อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ปริมาณมากแบบไม่
พลิกกลับกองวิธีวิศวกรรมแม่โจ้ 1

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ส่งเสริมเกษตรกรชุมชนเลี้ยง
ไก่ประดู่หางดำด้วยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์

ผลงานวิชาการรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ข้าวเหนียวหอมไม่ไวแสง'แม่โจ้2'

แม่โจ้ร่วมมือกับ ธ.ก.ส. พัฒนาคุณภาพลำไย

วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จัดทำ
โรงเรือนอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ให้กับ พื้นที่
โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่
ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนบ้านป่าเกี๊ยะใหม่ ตำบลเมือง

วช.ผนัก ม.แม่โจ้ วิจัย 'ปลาบึกสยาม'
ส่งเสริมเกษตรกรเลี้ยงสู่เชิงพาณิชย์

ผลงานวิชาการรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ไบโอรีแอคเตอร์ (Bioreactor) เชื้อวเล็ม
ใหม่ในวงการขยายพันธุ์พืชของไทย

เกษตรอินทรีย์

การจัดทำเอกสารเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการรับใช้สังคมผลงาน

เอกสารต้องครบถ้วนในเนื้อหา

1. สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นการมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย
2. กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
3. ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น
4. การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว
5. การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
6. แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

